

Akitsinnguaq Olsen
Siumut
/MAANI

CO₂-mik aniatitsinerup annikillineqarnissaannik Naalakkersuisut anguniagaat pillugit § 37 naapertorlugu apeqqummut nr. 2011-45-imut akissuteqaat

07. mar 2011
Sagsnr. 2011-046061
Dok. Nr. 575921

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: iaan@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Asasara Akitsinnguaq Olsen

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqquinnut qujanaq.

1. Naalakkersuisut sunik siunnerfeqarpat – kittaartumik angusassat ilaatigut pineqarsinnaapput – Kalaallit Nunaata CO₂-mik aniatitsinerata annikillivigineqarnissaani?

Piffissamut 2008 – 2012-imut Naalakkersuisut annikilliniissamik anguniagaat Kyotomi isumaqatigiissutip atuutilersinneqarnera pillugu tunngaviumik isumaqatigiissummi taamanikkut Naalakkersuisuusut danskit Naalakkersuisuinik isumaqatigiissutigisaanni allassimapput (takuuk ilanngusaaq 1: Kyotomi isumaqatigiissutip atuutilersinneqarnera pillugu Naalakkersuisunut ilaasortap Alfred Jakobsenip aamma Miljø- og Energiminister Svend Aukenip akornanni tunngaviumik isumaqatigiissut, 2001).

Naalakkersuisut piffissamut 2013-2020-mut annikilliniissamik anguniagaat allakkani Naalakkersuisut Siulittaasuata nunani tamalaani silap pissusaanut tunngatillugu nutaamik isumaqatigiissuteqartoqassappat pisussaaffivut pillugit isumaqatigiinniarnermut atatillugu 2009-mi novembarimi Klima- og Energiminister Lykke Friisimut allagaani allassimapput (takuuk ilanngusaaq 2: Kuupik Kleistip Lykke Friisimut allagai, 29. november 2009).

Piffissamut 2013-2020-mut qitiumik anguniakkat tassaapput:

- 2007-imi aniatitsinerup sanilliullugu inuiaqatigiinni CO₂-mik aniatitsinerup 5 pct- imik annikillineqarnissaa. Inuiaqatigiinnut ilaatinneqanngillat aatsitassalerinermik ingerlatsineq suliffeqarfiillu immikkut aniatitsivioqataasut.
- Inuiaqatigiinnut innaallagissiornerup 2020-mi 60 pct-ia sinnerlugu ataavartumik nukissiornerminngaanneersuunissaa pillugu anguniagaarluni ataavartumik nukissiornermut aningaasalersuinissaa.
- Aatsitassarsiornermik ingerlatanik aammalu annertuumik aniatitsiviusunik suliaqarnernik nunani tamalaani pitsaassusissanut aamma piujuartussanik ineriartortitsinerup tunngaviumik naapertuuttumik ineriartortitsinissaa, taakkunani ilaallutik Best Available Techniques (BAT) aamma Best Environmental Practices (BEP).

Anguniakkat taakku danskit Naalackersuisuisa akueraat aammalu FN-ip Silap pissusaanut allattoqarfia nalunaarfigalugu Nunarput nammineq annikillisaanissamut pissusaaffeqartoq.

2. Naalackersuisut qanoq CO₂-mik aniatitsinnginnerunissamik anguniagaqarneq angutserniarpaat?

Naalackersuisut silap pissusaanut nukissiornermullu anguniagaanni qitiusut tassaapput ataavartumik nukissiornermut, tassunga pingaartumik ilanngullugu erngup nukinganut aningaasalersuiinnarnissaq. Ataavartumik nukissiornikkut uulia taamatullu CO₂-mik aniatitsineq inangerneqartarpoq.

Erngup nukinganik innaallagissiorfiit sisamat ullumikkut ingerlapput tamarmiullutillu Nukissiorfiit nukissiornerisa tamarmiusup 60 pct-ianut naapertuuttumik minguitsumik nukissiorfiullutik. Qorlortorsuarmi 2007/2008-mi erngup nukinganik innaallagissiorfimmik ammaaneq, Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni 2009-mi alliliineq, kiisalu Sisimiuni erngup nukinganik innaallagissiorfimmik 2009-p naanerani ammaaneq nukissamik atuinermut CO₂-mik aniatitsinermut pitsaasorujussuarmik sunniuteqarsimapput. Ukiuunerani issippallaannginnera aamma Naalackersuisut ataavartumik nukissiornermut aningaasalersuinerisa pitsaasumik sunniuteqarnera ataatsimoorlutik kinguneraat nukissamik atuinermut CO₂-mik aniatitsinerup 2008-mit 2009-mut 13.4 pct-ersuarnik apparnera¹.

Naalackersuisuni ataavartumik nukissiorneq sammineqaannassaaq. Taamaalilluni Ilulissani erngup nukinganik innaallagissiorfissaq 2012/2013-imi ukiuunerani atulissaaq. Aammali nunaqarfinnut naleqqussakkamik nukissiornikkut aaqqiissutissanik ineriartortitsinermik misileraanermillu suliaqarpugut. Aningaasanut inatsimmi konto 73.95.04 aqputigalugu ataavartumik nukissiornikkut aaqqiissutissanik ilisimatusarnermut ineriartortitsinermullu tapiisoqartarpoq. Taamaalillutik Naalackersuisut suliasanut assigiinngitsunut 39-nut, taakkununga ilanngullugu seqerngup nukinganik anorillu nukinganik, erngup nukinganik innaallagissiorfeeqqanik (erngup nukinganik innaallagissiorfiit 100 Mw inorlugu sakkortussusilinnik) atorluanaanissamut, kiisalu nukissamik brintimut toqqorterineramik misileraanermut tapiissuteqarsimapput. Suliassat tapiiffiqineqartut allattorsimaffiat Namminersorlutik Oqartussat internetikkut nittartagaatigut pissarsiarineqarsinnaavoq.

Ataavartumik nukissiornerulernissap saniatigut ikummatissanik nunap iluaneersunik atuinerup annikillisarneqarnissaa Naalackersuisut sulissutiginiarpaat. Gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsinerup annikillisarneqarnissaanut sunniiniutinut nassuiaammi 2008 – 2012-imi sunniiniutit CO₂-mik aniatitsinitsinnut annikillisaataasinnaasut arlallit suussusersineqarput. Tamatumunnga malitseqartitsissutitut atorfilittama angallassinermik suliaqarfimmeersut aalisarnermeersullu ataatsimeeqatigaat. Ataatsimiinnerni taakkunani gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsinerup annikillisarneqarnissaanut suliniutit sorliit aallartinneqareersimanersut nalunaarsorneqarnissaat kiisalu annikillisaataasinnaasut

¹ Naatsorsueqqissaartarfik, *Grønlands Energiforbrug 2009*, november 2010.

nutaat taakkulu aningaasartuutaanissaannik naliliinissap misissorneqarnissaa siunertaavoq.

Air Greenlandimik aamma Royal Arctic Linemik ataatsimeeqateqarnermi inerniliunneqarpoq suliffeqarfiit marluk taakku tamarmik niuernermi atugassarititaasunut assingusut malillugit suliaqartut tamatumuunalu annikillisaasinnaanermik namminneq naliliisinnaallutik. Assersuutigalugu Air Greenlandip ikummatissanut aningaasartuutai aningaasartuutaasut tamarmiusut 30 pct-ingajaraat taamaalillunilu suliffeqarfimmi atuinerup annikillisarneqarnissaa sammineqartorujussuuvoq, avatangiisit suliffeqarfiullu aningaasaqarnera, kiisalu unamillersinnaaneq eqqarsaatigalugit.

Air Greenlandimit aallartitat oqaatigaat suliffeqarfiup suliniutigileriigaasa sulilu sammisaasa ilagigaat: Nunami namminerimi timmisartuussinernik, mikkiartortarnermik orsersortarnermillu pitsanngorsaaneq, nutaanik DCH8-nik ikummatissanillu atuilluernerusunik atuilerneq (tiimimut timmiffiusumut ataatsimut ikummatissaq 800 l atorreqartarluni DCH7-imi tiimimut timmiffiusumut ataatsimut ikummatissaq 990 l atorreqartarluni), ikummatissaqarnermi aningaasaqarnermik pitsanngorsaanaissamut teknologiimik atuneq, assersuutigalugu sumiissusersiutit, kiisalu sannavinni allaffissormermit nukissamik nukinnillu atuinermik sammisaqarneq.

Royal Arctic Linep aamma ingerlatsinerimi ikummatissanik atuinnginnerulernissaq sammivaa. Umiarsuarnik pilersuissutinik nutaanik tallimanik 2012 – 2013-imi ingerlanneqalersussatut naatsorsuutigineqartunik tunniussinissaq pillugu isumaqatigiissuteqarnermi ikummatissartornermi aningaasaqarnermik kiisalu aniatitsinermik avatangiisinut silaannarmullu ajoqutaasinnaasunik naliliinissaq aalajangiinissamut tunngavinnut ilanngunneqarpoq. Tier II motoorit atorlugit umiarsuit aniatitsinissamut nunani tamalaani killiliussanik malinninnissaat qularnaarneqassaaq, umiarsuarnili nutaani aamma ikummatissaqarnermi aningaasaqarneq pitsanngorsarneqassalluni. Umiarsuit nunaqarfinnut pilersuissutit maannakkut atorreqartut ilanngullugit usinut km³-imut uuliamik atuneq maannakkut atuinerup 33 pct-iinnarissavaa, tamatumani silaannarmut avatangiisinullu ajoqutaasinnaasunik (SOx og NOx) aniatitsineq annikillisinneqassaaq.

Royal Arctic Line aamma angalanissamik pilersaarutinik pitsanngorsaavoq 2010-milu upernaakkut Fuel Efficiency Manager nutaaq atorreqalerpoq. Tamatuma saniatigut atlantiku ikaarlugu angalanerit arriillisaavigineqarput, Slow Steamingimik taaneqartartumik. Umiarsuarni atuutsitsinissaq qularnaarniarlugu sulisut sulinermit tamatumunnga ilaatinneqarput.

Tamatuma kingorna aalisartuneersut oqaloqatigaavut. 2010-mi septembarimi Naalackersuisoqarfimmit Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmeersut aamma Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffianneersut oqaloqatigineqarput, aalisarnermit gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsinerup annikillisaanissamullu suliniutit eqqartorneqarnissaat siunertarlugu. Inuussutissarsiorneq assigiinngitsorpasuarnik ingerlataqarfiusutut ilisimaneqarpoq – ullumikkut aalisarneq immikkoortortanit angisuunit, akunnattumik angissusilinnit mikisuararsuarniillu ingerlanneqarpoq. Taakkununnga tamanut aningaasartuutinik naliliisoqarsinnaatinnagu sunniiniutit suussusersineqarnissaat paasiniaarujussuuartariaqarpoq.

Sunniiniutini ataasiakkaani aningaasartuutunik naliliisoqareerpat sunniiniutissatut paasineqartut piviusunngortinneqarnissaanni periarfissat kingunerisassallu eqqartorneqarnissaannut inuussutissarsiortuneersut, ingerlatsivimmeersut, kiisalu Inatsisartut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliaanneersut aggersassamaarpakka.

3. Naalakkersuisut CO₂-mik aniatitsinerit annikillisinneqarnissaasa ulluinnarni anguneqarnissaani suliniutit piviusunngortinnissaat kiap akisussaaffigivaa?

Nunatsinni silap pissusaanut tunngasunik suliaqarneq suliassaqarfeqarnikkut Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoqarfimmiippoq, tassani silap pissusaanut tunngasuni misissueqqissaartoqartarluni suliniutinillu aallartitsisoqartarluni.

Annikillisaaniarnernik piviusunngortitsineq soorunami inuussutissarsiortut oqartussaasullu suliassaqarfimmi ingerlatanik malittarisassiornermik ilisimasaqarlutillu malittarisassiorninnaasut nakkutilliisinnaasullu qanimut suleqatigalugit pissaaq.

4. Naalakkersuisut CO₂-mik aniatitsinerup annikillisinnissaani suliniutaani qanoq kommuunerujussuit suleqatigineqarpat?

CO₂-mik aniatitsinermik annikillisaanermut silallu pissusaata allanngoriartorneranut naleqqusaanermut tunngatillugu kommunini arlalinnik siammarsimasunik suliniuteqartoqalereerpoq. Pingaartumik silap pissusaanut nukissiornikkullu iluaqutaasussanik sanaartorneq, kiisalu pisortat illuutaanni sullissiveqarfiutaannilu innaallagiamik, imermik kissamillu sipaarniarneq sammineqarput.

Pineqartuni kommunit qitiusumik ingerlatsivigisaanni CO₂-mik aniatitsinerup annikillisarneqarniarnerani Naalakkersuisut siunissami kommunit ilanngutsinniarpaat. Kommunit ilaatigut illoqarfinnik ineriartortitsisoqartillugu silallu pissusaanut iluaqutaasumik sanaartortoqartillugu ilanngutsinneqartassapput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Jens B. Frederiksen